

ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΒΑΣΙΣΤΗΚΕ Η ΟΜΩΝΥΜΗ ΤΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΗ ΓΚΟΡΙΤΣΑ

ΓΙΩΡΓΟΣ
ΔΕΝΔΡΙΝΟΣ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΩ

ΔΠ' ΤΑ ΚΟΚΑΛΑ
ΒΓΑΛΜΕΝΑ

μυθιστόρημα

ΑΠ' ΤΑ ΚΟΚΑΛΑ ΒΓΑΛΜΕΝΑ

ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ

Υψηρσία υπαίθρου (μυθιστόρημα) – Κέδρος 1999

Σάμαλι και κωκ (μυθιστόρημα) – Κέδρος 2005

Απ' τα κόκαλα βγαλμένα (μυθιστόρημα) – Κέδρος 2008 & Μεταίχμιο 2025

Μαύρες οχιές μας ζώσανε (μυθιστόρημα) – Μεταίχμιο 2011

Πάει η μουστάρδα στην κρεμ μπρουλέ; (μυθιστόρημα) – Μεταίχμιο 2015

Είδες να μαδάνε την κότα (μυθιστόρημα) – Πατάκης 2021

Ωχ, η μέση μου! (δοκίμιο) – Πατάκης 2023

Γιώργος Δενδρινός

Απ' τα κόκαλα
βγαλμένα

Μυθιστόρημα

ΜΕΤΑΙΧΜΙΘ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Ελληνική πεζογραφία

Υπεύθυνη σειράς

Ελένη Μπούρα

Πρώτη έκδοση Κέδρος 2008

Πρώτη έκδοση στην παρούσα μορφή

Ιούλιος 2025

© 2025, Εκδόσεις **ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ**

και Γιώργος Δενδρινός

ISBN 978-618-03-4459-2

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 84459

Κ.Ε.Π. 6479, κ.π. 21990

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε μέσο ή τρόπο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις **ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ**

Ιπποκράτους 118, 114 72 Αθήνα,

τηλ.: 211 3003500

metaixmio.gr

metaixmio@metaixmio.gr

Κεντρική διάθεση:

Ασκληπείου 18, 106 80 Αθήνα,

τηλ.: 210 3647433

Βιβλιοπωλεία **ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ**

• Ασκληπείου 18, 106 80 Αθήνα

τηλ.: 210 3647433

• Πολυχώρος, Ιπποκράτους 118,

114 72 Αθήνα

τηλ.: 211 3003580, fax: 211 3003581

Στην εγγονή μου Αλεξάνδρα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τέλη λεμβούχων	11
Σκλήρυνση Καζαμπλάνκας	18
Γαλλική παιδεία	23
Ο Λάζαρος	30
Θκιαβάσματα	39
Νταραβέρια	43
Κράτσοφιλντ	53
Ο δεσπότης	62
Νεκροτομή	69
Πλαστική	75
Ο Παππούς	83
Απ' τα κόκαλα βγαλμένα	95
Μόρια	99
Από τον Προκρούστη στον Κουτσόγιωργα	104
Φάκελοι	112
Οχενέμπα	115
Μπίλροθ	119
Γερμανικό νούμερο	126
Ρήξη βολβού	132
Καθηγητής	136
Υγιεινή περινέου	144
«Δον Ζουάν»	151

Η βραδιά του Μπερνς.....	160
Τυπωθήτω.....	170
Κοινωνική προσφορά και δράση.....	179
Ζοχοί και ραδίκια.....	183
Η χήρα του Μάο.....	190
Υπνοστεντόν.....	199
Η Σουλτάνα.....	207
Οικότροφοι.....	214
Δημητρόπουλοι.....	224
Ο βαπτιστής.....	233
Αντίνας.....	244
Το μυστικό της Βικτόριας.....	252
Ζέρι Ι Ποπούλιτ.....	263
Λέσχη Μπίλντερμπεργκ.....	273
Μοντέλο Βογκ.....	283
Λουξ.....	297
Άσκηση «Παρμενίων».....	303
Νάσια.....	365
Η πανίδα.....	373
Κρακ.....	380
Ροκ.....	386
Τράφικινγκ.....	392
Σημείωση του συγγραφέα.....	403

ΤΕΛΗ ΛΕΜΒΟΥΧΩΝ

ΚΡΑΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΑ με τα έγγραφα του διορισμού μου στάθηκα μπροστά από τη μεγάλη είσοδο των Αγίων Πάντων. Θυμόμουν καλά πως, όταν είχα πρωτοεπισκεφτεί το νοσοκομείο αυτό ως φοιτητής, εκεί πάνω από την τετράφυλλη μεταλλική πόρτα με την τζαμαρία, κρεμόταν ο «Αναγεννώμενος Φοίνικας», το τεράστιο πουλί της χούντας του Παπαδόπουλου, το οποίο συναρμολογημένο από μεγάλα χρωματιστά φύλλα κόντρα πλακέ και φωτισμένο από λαμπτήρες νέον δέσποζε του κτιρίου. Το σήμα με το πουλί είχε πλέον απομακρυνθεί, μάλλον βιαστικά και με ιδιαίτερα βίαιο τρόπο, όπως τουλάχιστον μαρτυρούσαν τα ξηλωμένα τμήματα του σοβά όπου στηριζόταν, και τα οποία είχαν αποκολληθεί κατά τη διαδικασία της αποκαθήλωσής του. Όμως κανείς δεν είχε μπει ακόμη στον κόπο να κάνει τα απαραίτητα μερεμέτια για την επισκευή και το ασβέστωμα της αντίστοιχης επιφάνειας του τοίχου, με αποτέλεσμα το λευκό αποτύπωμα του εμβλήματος της Ελλάδας των Ελλήνων Χριστιανών να διαγράφεται εμφανώς στη μαυρισμένη από την υγρασία και τα καυσαέρια πρόσοψη του νοσοκομείου.

Μπαίνοντας στο μεγάλο σαλόνι υποδοχής, συνάντησα μια καθαρίστρια που γυάλιζε με ένα ξεσκονόπανο τα πλατιά φύλ-

λα των καλλωπιστικών φυτών που κοσμούσαν τον χώρο της εισόδου και τη ρώτησα:

– Ξέρετε πού βρίσκεται η ορθοπεδική κλινική του Θεοτόκη;

– Στο πρώτο κεντρικό, μου απάντησε, χωρίς να σηκώσει το κεφάλι της.

Κοντοστάθηκα για λίγο. Μετά, ξαναφέροντας στη μνήμη μου την εικόνα του φωτισμένου χουντικού συμβόλου, μπήκα στον πειρασμό να τη ρωτήσω:

– Μήπως γνωρίζετε τι απόγινε εκείνη η μεγάλη πουλάδα που κρεμόταν πάνω από την είσοδο;

– Τη φυλάνε ακόμη στην αποθήκη υλικών, στο υπόγειο.

– Και γιατί τη φυλάνε;

– Ξέρω κι εγώ; Μάλλον για να κλωσάει αυγά, μου απάντησε σιβυλλικά, χωρίς πάλι να σηκώσει το βλέμμα της από την πλατύφυλλη μονστέρα που ξεσκόνιζε.

Τον Θεοτόκη δεν τον είχα συναντήσει ποτέ μέχρι τότε. Είχα όμως ακούσει καλά λόγια γι' αυτόν, ότι ήταν δηλαδή αξιοπρεπής και δίκαιος με τους υφισταμένους του. Άλλοι λέγαν ότι ήταν στριμμένο άντερο και ότι είχε και του κόσμου τις παραξενιές, αλλά κανείς δεν μπορούσε να αρνηθεί ότι η Γ' Ορθοπεδική Κλινική, της οποίας προϊστάτο, πρόσφερε στους ειδικευόμενους τις κατά το δυνατόν καλύτερες συνθήκες εκπαίδευσης.

Ανέβηκα στα γραφεία ιατρών. Οι τελευταίοι, πληροφορημένοι για την άφιξή μου, με περίμεναν με άγριες διαθέσεις, όπως οι παλιοί φαντάροι τα στραβάδια.

– Γαλλικά ξέρεις; με ρώτησε με το ύφος της παλιοσειράς

ο Κολοκάσης, ο αρχαιότερος από τους ειδικευόμενους, όπως έμαθα αργότερα.

– Όχι, απάντησα αμήχανα.

– Τένις παίζεις;

– Όχι, αλλά ένα φεγγάρι ήμουν πρωταθλητής στον στίβο, τους είπα για να τους εντυπωσιάσω.

Είχα την αίσθηση ότι με ψιλοδούλευαν, αλλά και από την άλλη μεριά ότι κάτι σήμαιναν αυτές οι ερωτήσεις.

– Κοίτα, συνάδελφε, αφού ούτε με τα γαλλικά ούτε και με το τένις τα πας καλά, η μόνη σου ελπίδα για να σε πάρει με καλό μάτι ο Θεοτόκης είναι να του πεις ότι σε στέλνει στην κλινική του ο νευρολόγος ο Φουσέκης, με συμβούλεψε με πατρικό ύφος ο επιμελητής ο Τραυλός. Είναι όχι μόνο κολλητοί φίλοι αλλά και ομοιόβαθμοι μασόνοι. Αυτά, όπως καταλαβαίνεις, σ' τα λέμε εμπιστευτικά.

Προχώρησα και χτύπησα διακριτικά την πόρτα με την ταμπέλα Διευθυντής.

– Περάστε, μου απάντησε κοφτά μια μπάσα φωνή.

Έσπρωξα την πόρτα και αντίκρισα για πρώτη φορά τον Θεοτόκη, ο οποίος έσκυψε για να με περιεργαστεί πάνω από τα πρεσβυωπικά του γυαλιά. Ήταν καμιά εξηνταριά χρονών, ασπρισμένος αρκετά, αλλά με πυκνό μακρύ μαλλί, χτενισμένο με χωρίστρα στη μέση. Η παρουσία του είχε κάτι το επιβλητικό και ενέπνεε σεβασμό, ίσως και λίγο φόβο.

– Καλημέρα σας, κύριε διευθυντά, Γιώργος Βρυώνης, του συστήθηκα.

– Καλημέρα σας, είσθε προφανώς ο υποψήφιος ειδικευόμενος για την κλινική μου.

Γιατί προφανώς υποψήφιος; αναρωτήθηκα, αφού ήδη είχα το ΦΕΚ του διορισμού μου στην τσέπη μου. Και δεν ήταν μόνο το ΦΕΚ. Ήταν και ο δερμάτινος χαρτοφύλακας που κρατούσα στα χέρια μου και ο οποίος κινδύνευε ανά πάσα στιγμή να σκάσει από την πίεση του περιεχομένου του, τα απαραίτητα δηλαδή για τον διορισμό μου έγγραφα, καθώς και κάποιες επιπλέον βεβαιώσεις, τις οποίες ποτέ κανείς δεν είναι σίγουρος ότι δεν θα του τις ζητήσουν. Κάλλιο γαϊδουρόδενο παρά γαϊδουρογύρευε, είχα σκεφτεί. Δεν ήθελα να φτάσω στο γκισέ του γραφείου προσωπικού και να με ξαναστέλνουν σε νέο σαφάρι για κάποιο καινοφανές δικαιολογητικό. Πάνω από έξι μήνες παράδερνα στη ζούγκλα των δημόσιων υπηρεσιών για να καταφέρω να γεμίσω αυτή την τσάντα. Αιτήσεις, πρωτόκολλα, πιστοποιητικά γεννήσεως, βαπτίσεως, τελέσεως γάμου από ιερέα. Βεβαίωση εγγραφής στους εκλογικούς καταλόγους, απόσπασμα ποινικού μητρώου. Ταυτοπροσωπία παρούσα δύο μαρτύρων και πέντε πρόσφατες φωτογραφίες στο αστυνομικό τμήμα Χαλανδρίου. Επίσης λογαριασμοί ΟΤΕ, ΔΕΗ και ΔΕΥΑΧ. Φορολογική ενημερότητα. Πιστοποιητικά υγείας και αρτιμελείας από ψυχίατρο, οφθαλμίατρο, δερματολόγο. Ακτινογραφία θώρακα φας-προφίλ από δημόσιο νοσοκομείο. Βιβλιάριο εμβολιασμών για φυματίωση, ιλαρά, κοκκύτη και λοιπές λοιμώδεις ασθένειες. Απολυτήριο εξατάξιου γυμνασίου με αναλυτική βαθμολογία στα αρχαία, στην άλγεβρα, στην κατήχηση-λειτουργική, στην κοσμογραφία και λοιπά. Επίσης πτυχίο ιατρικής του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου, βεβαιώσεις υπηρεσίας υπαίθρου, καθώς και ευδόκιμη προϋπηρεσίας στην παθολογία και στη χειρουργική. Πι-

στοποιοητικό στρατολογικής καταστάσεως τύπου άλφα, μαζί με το βιβλιάριο της εκπαίδευσής μου στη λογχομαχία, στις βολές με ημιαυτόματο τυφέκιον Μ1, καθώς και με οπλοπολυβόλο Μπρεν και πολυβόλο άνευ οπισθοδρομήσεως των 106 χιλιοστών, στον ΑΡΑΒΟΧΙΠΙ χημικό πόλεμο και την εθνική ηθική διαπαιδαγώγηση (ΕΗΔ). Βεβαιώσεις εγγραφής στο Ταμείο Συντάξεως Αυτασφαλίσεως Υγειονομικών, στο ΙΚΑ, στον Ιατρικό Σύλλογο Αθηνών, στον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο, μαζί με τα σχετικά διπλότυπα παράβολα. Και όλα αυτά τα έγγραφα πολλαπλώς υπογεγραμμένα, σφραγισμένα, σταμπαρισμένα, επικυρωμένα και δεόντως χαρτοσημασμένα, με χαρτόσημα ΟΓΑ, ιατρόσημα, ένσημα ταμείου νομικών και συμβολαιογράφων, μηχανόσημα, επικυρώσιμα, μεγαρόσημα, καθώς και για τέλη υπέρ τρίτων, όπως λεμβούχων, ημιονηγών, ξυλοκαυσίμων και βύνης (ζύθου).

Και τώρα, αν κάτι πήγαινε στραβά με τούτον εδώ τον Θεοτόκη, έπρεπε να επαναλάβω το σαφάρι φτου κι απ' την αρχή; Υπήρχε άραγε περίπτωση να μη με δεχτεί; Αργότερα έμαθα ότι δεν υπήρχε, αλλά ότι έτσι συνήθιζε να ψαρώνει τους νέους για να τους δείχνει ποιος ήταν το αφεντικό.

– Πού εκάμαντε το αγροτικό σας, κύριε Βρυώνη; συνέχισε ανακρίνοντάς με ο Θεοτόκης.

– Στην Κρήτη, στο Μελιδόνι του Ρεθύμνου.

– Ξέρετε, δεν έχω και τόσο καλή γνώμη για τους Κρητικούς. Η δική σας καταγωγή;

– Από την Κεφαλλονιά.

– Κατάλαβα, κουρλός απόγονος του Λασκαράτου, μου είπε, εκφράζοντας έτσι ξεκάθαρα τη γνώμη του για τους Κε-

φαλλονίτες και συνέχισε: Και ο Μεταξάς δικός σας ήταν. Έχω μελετήσει λεπτομερώς τα απομνημονεύματά του. Παρεξηγημένη προσωπικότητα. Λίγοι γνωρίζουν ότι αυτός εισήγαγε τη νομοθεσία για την κοινωνική πρόνοια, τα ασφαλιστικά ταμεία και το ΙΚΑ.

Κούνησα το κεφάλι μου καταφατικά, προσποιούμενος ότι το γνώριζα.

– Πείτε μου τώρα, συνέχισε, ποιος σας σύστησε την κλινική μου για να κάνετε την ειδικότητά σας;

Σκέφτηκα να του πω για τα καλά λόγια που είχα ακούσει από τους παλιούς, αλλά εκείνη τη στιγμή δεν ξέρω πώς, μου ήρθαν στο μυαλό οι συμβουλές του δικού του επιμελητή του Τραυλού και του απάντησα:

– Ο κύριος Φουσέκης, ο νευρολόγος.

Με το που άκουσε το όνομα Φουσέκης, ο Θεοτόκης γούρλωσε τα μάτια και τινάχτηκε από την πολυθρόνα του γραφείου του σαν να τον χτύπησε ηλεκτρικό ρεύμα. Μετά σήκωσε ψηλά το δεξί του χέρι, τέντωσε τον δείκτη, όπως ο έφιππος ανδριάντας του Κολοκοτρώνη στη Σταδίου κι έδειξε την πόρτα του γραφείου του ψελλίζοντας:

– Περ..., και μετά κοκάλωσε.

Φάνηκε σαν να είχε ξεκινήσει να πει περάστε έξω, αλλά το άφησε στη μέση. Επακολούθησε μια παύση λίγων δευτερολέπτων και μετά η οργή του μετατράπηκε σε υπομειδίαμα.

– Μήπως πριν έρθετε εδώ συναντήσατε τον επιμελητή μου τον κύριο Τραυλό; με ρώτησε.

– Ναι, μάλιστα, του απάντησα αμήχανα, συνειδητοποιώντας εκείνη τη στιγμή την πλάκα που είχε σκαρώσει και στους

δυο μας το δεξί του χέρι, ο αγαπημένος του επιμελητής και κουμπάρος του, όπως έμαθα αργότερα, ο Τραυλός.

Με είχε παγιδέψει για να τον ερεθίσει με το όνομα του πιο μισητού εχθρού του και αντίζηλού του στο νοσοκομείο. Γιατί για πολλούς και διάφορους λόγους, ο Θεοτόκης και ο Φουσέκης κυνηγιόντουσαν στους διαδρόμους των Αγίων Πάντων με τα μαχαίρια.

– Να τον προσέχετε πολύ τον κύριο Τραυλό, με συμβούλεψε χαμογελώντας.

Μέσα στις συμπληγάδες του παρανοϊκού συστήματος υγείας, απαξιωμένοι θεραπευτές και κατατρεγμένοι ασθενείς εκπλήσσουν με το ψυχικό τους μεγαλείο. Η οδύσσεια ενός νέου γιατρού στο αφιλόξενο αρχιπέλαγος των δημόσιων νοσηλευτηρίων.

Ο Γιώργος Δενδρινός γράφει τη *Λούφα και παραλλαγή* του Εθνικού Συστήματος Υγείας.

Χάρη Ποντίδα

Δεν υπάρχει αμφιβολία πως ο Δενδρινός μας δίνει κατά βάσει, όπως κάθε καλός και συνειδητός κωμωδιογράφος, ένα βιβλίο ηθικής διαμαρτυρίας.

Βαγγέλης Χατζηβασιλείου, *Ελευθεροτυπία*

Το μυθιστόρημα του Γιώργου Δενδρινού είναι αξιοπρόσεκτο, διότι όντας ξεκαρδιστικό, αναλαμβάνει ταυτόχρονα να απεικονίσει αυτό που όλοι μας γνωρίζουμε, κι άλλοτε κάνουμε πως δεν το βλέπουμε, άλλοτε παριστάνουμε πως δεν μας πειράζει, άλλοτε πάλι γκρινιάζουμε κι άλλοτε βλαστημάμε: καταπιάνεται με την εξεικόνιση της νοσοκομειακής πραγματικότητας στον χώρο της δημόσιας υγείας.

Ελισάβετ Κοτζιά, *Καθημερινή*

Ο Δενδρινός έχει την τρυφερότητά του, έτσι κι αλλιώς τη ζωή του περιγράφει, αλλά έχει και μια γλώσσα μαστόρικη, δωρική που προκαλεί το γέλιο με τη λιτότητά της. Είναι από τα βιβλία που τα διαβάζεις και οι οικείοί σου σε κοιτούν παράξενα γιατί γελάς δυνατά και ασταμάτητα.

Τάσος Τέλλογλου

ISBN: 978-618-03-4459-2

9 786180 344592

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 84459

metaixmio.gr

ΔΙΑΓΕΣΙΜΟ
ΚΑΙ ΞΕ
e-book